

## บทที่ 3

### วิธีดำเนินการศึกษา

ในการศึกษครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยของโรงเรียนนานาชาติ ในจังหวัดเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2540

#### ขอบเขตของการศึกษา

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้บริหารและครูผู้สอนวิชาภาษาไทยของโรงเรียนนานาชาติในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 5 โรงเรียน คือ

- 1.1 โรงเรียนนานาชาติเชียงใหม่ Chiang Mai International School (CMIS)
- 1.2 โรงเรียนนานาชาติลานนา Lanna International School of Thailand (LIST)
- 1.3 โรงเรียนนานาชาตินครพายัพ Nakhon Payap International School (NIS)
- 1.4 โรงเรียนนานาชาติเอกปัญญา Ake Panya International School
- 1.5 โรงเรียนคริสเตียนเยอรมันเชียงใหม่ Christian German School Chiang Mai

(CDSC)

2. ในการศึกษครั้งนี้มุ่งศึกษาสภาพและปัญหาการสอนวิชาภาษาไทยในโรงเรียนนานาชาติในจังหวัดเชียงใหม่ปีการศึกษา 2540 ซึ่งครอบคลุมสภาพและปัญหาที่สำคัญในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยดังต่อไปนี้

- 2.1 การใช้หลักสูตรและหนังสือประกอบการเรียนการสอน
- 2.2 การเตรียมการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน
- 2.3 การใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน
- 2.4 การวัดผลและประเมินผล
- 2.5 การจัดปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย

### เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ผู้ศึกษาใช้แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และการสังเกตการสอนกับผู้บริหารและครูผู้สอนวิชาภาษาไทยของโรงเรียนนานาชาติ ในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

#### 1. แบบสอบถามครูผู้สอนวิชาภาษาไทย แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอน

วิชาภาษาไทยในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านการใช้หลักสูตร การใช้หนังสือเรียน การเตรียมการสอน การดำเนินการสอน การใช้สื่อการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า โดยมีค่าให้เลือกตอบ 5 ระดับ และมีความหมาย ดังนี้

|            |                |
|------------|----------------|
| มากที่สุด  | มีค่าเท่ากับ 5 |
| มาก        | มีค่าเท่ากับ 4 |
| ปานกลาง    | มีค่าเท่ากับ 3 |
| น้อย       | มีค่าเท่ากับ 2 |
| น้อยที่สุด | มีค่าเท่ากับ 1 |

2. แบบสังเกตการสอน เป็นการสังเกตโดยตรงแบบไม่มีส่วนร่วม (Direct and Non-Participant Observation) โดยผู้ศึกษาสังเกตครูผู้สอน โรงเรียนละ 1 คน 1 ครั้ง และให้ครูผู้สอนท่านอื่นสังเกตเพื่อนครูที่ผู้ศึกษาสังเกตอีก 1 ครั้ง ลงในแบบสังเกตการสอนซึ่งมีขอบข่ายดังนี้ บรรยายภาคในการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน และการวัดผลประเมินผล

3. แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นเองเพื่อใช้สัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการกับผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนและครูผู้สอนวิชาภาษาไทยของโรงเรียนนานาชาติ ในจังหวัดเชียงใหม่

ในการสร้างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ครั้งนี้ ผู้ศึกษาสร้างขึ้นตามขั้นตอน คือ

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน

2. สร้างแบบสอบถาม แบบสังเกตการสอน และแบบสัมภาษณ์ให้มีความครอบคลุม

ในเนื้อหาเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย

3. นำแบบสอบถาม แบบสังเกตการสอน และแบบสัมภาษณ์ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษา

และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ

#### 4. ปรับปรุงและแก้ไขข้อบกพร่องของแบบสอบถาม แบบสังเกตการสอน และแบบสัมภาษณ์

##### การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 นำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากบัณฑิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เสนอต่อครูใหญ่ และผู้อำนวยการโรงเรียนนานาชาติ ในจังหวัดเชียงใหม่

ขั้นที่ 2 ผู้ศึกษานำแบบสอบถาม แบบสังเกตการสอน และแบบสัมภาษณ์ ดำเนินการเก็บข้อมูลที่โรงเรียนนานาชาติ ในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 5 แห่ง

ขั้นที่ 3 ผู้ศึกษาทำการสังเกตการสอนของครูผู้สอนในห้องเรียน โรงเรียนละ 1 คน 1 ครั้งและขอความร่วมมือครูผู้สอนท่านอื่นสังเกตการสอนครูที่ผู้ศึกษาสังเกตอีก 1 ครั้ง

ขั้นที่ 4 ผู้ศึกษาดำเนินการสัมภาษณ์ผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา แบบไม่เป็นทางการตามประเด็นต่าง ๆ เกี่ยวกับ การใช้หลักสูตรและหนังสือเรียน คุณภาพของครู การจัดสรรงบประมาณ การนิเทศภายใน การจัดฝึกอบรม การบรรจุวัดอุปประสงค์ในการเรียนของนักเรียนตามที่วางไว้ และ ความพร้อมในด้านสื่อการสอน

##### การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ใช้ค่าความถี่ และร้อยละแจกแจงข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นครูภาษาไทย

2. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม นำมาจำแนกประเภทและตีความข้อมูลต่าง ๆ ด้วยการพรรณนาวิเคราะห์เกี่ยวกับ การใช้หลักสูตร การใช้หนังสือเรียน การเตรียมการสอน การดำเนินการสอน การใช้สื่อการสอน และ การวัดและประเมินผล

ทั้งนี้ ทำการวิเคราะห์จากค่าเฉลี่ยแปลความหมายและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของครูต่อสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอน โดยกำหนดค่าออกเป็น 5 ระดับคือ (สุปรานี ยะมงคล, 2534:53-54)

## ข้อคำถามเชิงบวก

|            |                |
|------------|----------------|
| มากที่สุด  | มีค่าเท่ากับ 5 |
| มาก        | มีค่าเท่ากับ 4 |
| ปานกลาง    | มีค่าเท่ากับ 3 |
| น้อย       | มีค่าเท่ากับ 2 |
| น้อยที่สุด | มีค่าเท่ากับ 1 |

## ข้อคำถามเชิงลบ

|            |                |
|------------|----------------|
| มากที่สุด  | มีค่าเท่ากับ 1 |
| มาก        | มีค่าเท่ากับ 2 |
| ปานกลาง    | มีค่าเท่ากับ 3 |
| น้อย       | มีค่าเท่ากับ 4 |
| น้อยที่สุด | มีค่าเท่ากับ 5 |

## 3. การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย

| ค่าเฉลี่ย   | ความหมาย        |
|-------------|-----------------|
| 4.51 – 5.00 | ระดับมากที่สุด  |
| 3.51 – 4.50 | ระดับมาก        |
| 2.51 – 3.50 | ระดับปานกลาง    |
| 1.51 – 2.50 | ระดับน้อย       |
| 1.00 – 1.50 | ระดับน้อยที่สุด |

4. จากแบบสังเกตการสอนที่กำหนดรายการวิธีสอนของครูจำนวน 13 รายการ (สุวิทย์ มุกดาภิรมย์, 2538 : 128) จะถูกประเมินเป็นรายข้อ ดังนี้

|                                          |                |
|------------------------------------------|----------------|
| รายการวิธีสอนที่ถูกปฏิบัติในชั้นเรียน    | มีค่าเท่ากับ 1 |
| รายการวิธีสอนที่ไม่ถูกปฏิบัติในชั้นเรียน | มีค่าเท่ากับ 0 |

หลังจากนั้นนำผลการประเมินมาหาค่าร้อยละของการปฏิบัติในรายการวิธีสอน

### สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม และมาแจกแจงความถี่และวิเคราะห์มูลค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียงโดยใช้สูตร

$$\text{ร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนคำตอบทั้งหมด} \times 100}{\text{จำนวนผู้ตอบทั้งหมด}}$$

2. นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 มาแจกแจงความถี่มาหาค่าเฉลี่ย โดยใช้สูตร

$$\mu = \frac{\sum fX}{N}$$

3. นำค่าเฉลี่ยแต่ละข้อมาวัดการกระจายของคะแนนแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลางโดยหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแต่ละข้อ และนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง โดยใช้สูตร

$$\sigma = \sqrt{\frac{\sum (X - \mu)^2}{N}}$$

4. นำข้อมูลจากแบบสังเกตการสอนตามรายการวิธีสอนมาหาค่าร้อยละและนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง โดยใช้สูตร

$$\text{ร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนครั้งที่ปรากฏทั้งหมด} \times 100}{\text{จำนวนผู้สังเกตทั้งหมด}}$$

5. นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 4 ซึ่งเป็นแบบสัมพัทธ์ นำเสนอในรูปของความเรียง